

Inledande av överläggningar om att utesluta Uganda och Nigeria från Cotonouavtalet mot bakgrund av den nyligen antagna lagstiftningen om ytterligare kriminalisering av homosexualitet

Europaparlamentets resolution av den 13 mars 2014 om inledande av ett samrådsförfarande för att tills vidare avbryta Cotonouavtalets tillämpning på Uganda och Nigeria mot bakgrund av den nyligen antagna lagstiftningen om ytterligare kriminalisering av homosexualitet (2014/2634(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av de internationella förpliktelserna och instrumenten på människorättsområdet, inbegripet de som ingår i FN:s konventioner om mänskliga rättigheter och i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som garanterar de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och förbjuder diskriminering,
- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor samt Afrikanska stadgan om mänskliga och folkens rättigheter,
- med beaktande av FN:s människorättsråds resolution 17/19 av den 17 juni 2011 om mänskliga rättigheter, sexuell läggning och könsidentitet,
- med beaktande av den andra översynen av partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet (AVS), å ena sidan, och Europeiska unionen och dess medlemsstater, å andra sidan (Cotonouavtalet), och av de klausuler om mänskliga rättigheter och folkhälsa samt de åtaganden som återfinns i detta, särskilt artiklarna 8.4, 9, 31a e och 96,
- med beaktande av artiklarna 2, 3.5, 21, 24, 29 och 31 i fördraget om Europeiska unionen och artiklarna 10 och 215 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, enligt vilka EU och dess medlemsstater i sina förbindelser med övriga världen ska respektera och främja de universella mänskliga rättigheterna och skyddet av enskilda samt anta restriktiva åtgärder i fall av grova brott mot de mänskliga rättigheterna,
- med beaktande av riktlinjerna för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna för homosexuella, bisexuella, transpersoner och intersexuella (hbti-personer), som antogs av rådet den 24 juni 2013,
- med beaktande av uttalandet av den 15 januari 2014 från Catherine Ashton, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, i vilket hon uttryckte sin oro över undertecknandet av en lag om förbud mot äktenskap mellan personer av samma kön i Nigeria,
- med beaktande av uttalandet av den 20 december 2013 från vice ordföranden/den höga representanten om antagandet av lagen mot homosexualitet i Uganda,

- med beaktande av president Obamas uttalande av den 16 februari 2014 om antagandet av lagen mot homosexualitet i Uganda och hans uppmaning till president Museveni att inte skriva under lagen,
- med beaktande av uttalandet av den 18 februari 2014 från vice ordföranden/den höga representanten om lagstiftning mot homosexualitet i Uganda,
- med beaktande av uttalandet av den 25 februari 2014 från Ban Ki-moon, i vilket han vädjade till de ugandiska myndigheterna att se över eller upphäva landets lag mot homosexualitet,
- med beaktande av förklaringen av den 4 mars 2014 från den höga representanten på Europeiska unionens vägnar om den ugandiska lagen mot homosexualitet,
- mot beaktande av sin resolution av den 5 juli 2012 om våldet mot lesbiska kvinnor och rättigheterna för homosexuella, bisexuella, transpersoner och intersexuella personer (hbti-personer) i Afrika¹, sin ståndpunkt av den 13 juni 2013 om utkastet till rådets beslut om ingående av avtalet om ändring för andra gången av partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet, å ena sidan, och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å andra sidan, undertecknat i Cotonou den 23 juni 2000 och ändrat första gången i Luxemburg den 25 juni 2005², samt sin resolution av den 11 december 2013 om årsrapporten om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2012 och Europeiska unionens politik på området³,
- med beaktande av sina resolutioner av den 17 december 2009 om Uganda: förslag till lag mot homosexualitet⁴, av den 16 december 2010 om Uganda: det så kallade Bahati-lagförslaget och diskriminering mot hbt-personer⁵ samt av den 17 februari 2011 om Uganda: mordet på David Kato⁶,
- med beaktande av sina resolutioner av den 15 mars 2012⁷ och av den 4 juli 2013⁸ om situationen i Nigeria,
- med beaktande av sin resolution av den 16 januari 2014 om nya försök att kriminalisera homosexuella, bisexuella, transpersoner och intersexuella (hbti-personer)⁹,
- med beaktande av sin resolution av den 28 september 2011 om mänskliga rättigheter, sexuell läggning och könsidentitet inom ramen för FN¹⁰,
- med beaktande av artiklarna 122.5 och 110.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:

¹ EUT C 349 E, 29.11.2013, s. 88.

² Antagna texter, P7_TA(2013)0273.

³ Antagna texter, P7_TA(2013)0575.

⁴ EUT C 286 E, 22.10.2010, s. 25.

⁵ EUT C 169 E, 15.6.2012, s. 134.

⁶ EUT C 188 E, 28.6.2012, s. 62.

⁷ EUT C 251 E, 31.8.2013, s. 97.

⁸ Antagna texter, P7_TA(2013)0335.

⁹ Antagna texter, P7_TA(2014)0046.

¹⁰ EUT C 56 E, 26.2.2013, s. 100.

- A. Alla människor föds fria och lika i värde och rättigheter. Alla stater är skyldiga att förhindra våld, uppvigling till hat och stigmatisering på grund av individuella egenskaper, däribland sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck.
- B. Europeiska unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (Gusp) syftar till att utveckla och befästa demokratin och rättsstaten och respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.
- C. I hela 76 länder anses homosexualitet fortfarande vara ett brott, och i fem länder är det belagt med dödsstraff.
- D. Sexuella handlingar mellan samtyckande personer av samma kön var redan tidigare straffbelagt med fjorton års fängelse i Uganda enligt avsnitt 145 i Ugandas strafflag och med sju års fängelse i Nigeria enligt avsnitt 214 i Nigerias strafflag (eller dödsstraff i de tolv delstater som tillämpar sharialagar).
- E. Den 20 december 2013 antog Ugandas parlament ett lagförslag mot homosexualitet som straffbelägger personer som ger stöd åt hbtj-personers rättigheter med upp till sju års fängelse, personer som håller med hus, rum, lokal eller någon typ av plats för "homosexuella ändamål" med sju års fängelse samt "återfallsförbrytare" eller hiv-positiva förbrytare med livstids fängelse. Lagen skrevs under den 24 februari 2014 av Republiken Ugandas president, Yoweri Museveni Kaguta.
- F. De ugandiska myndigheterna har antagit en lag mot pornografi och en lag om upprätthållande av den allmänna ordningen som utgör ytterligare angrepp på de mänskliga rättigheterna och icke-statliga organisationer som försvarar de mänskliga rättigheterna. Detta vittnar om det krympande utrymmet och det allt sämre politiska klimatet för det civila samhället.
- G. Den 17 december 2013 antog den nigerianska senaten ett lagförslag om förbud mot äktenskap mellan personer av samma kön, enligt vilket personer i en homosexuell relation bestraffas med upp till fjorton års fängelse och personer som bevittnar homosexuella vigslar eller bedriver eller är medlemmar i klubbar, organisationer eller föreningar för hbtj-personer bestraffas med upp till tio års fängelse. Lagen skrevs under av president Goodluck Jonathan i januari 2014.
- H. Ett antal medier, personer från allmänheten och politiska och religiösa ledare i båda länderna försöker i allt större utsträckning skrämja hbtj-personer, inskränka deras rättigheter och rättigheterna för frivilligorganisationer och människorättsgrupper samt legitimera våld mot dem. Kort efter det att president Museveni skrivit under lagen publicerade en ugandisk tabloidtidning en lista med namn och bild på 200 homosexuella ugandier, med allvarliga negativa konsekvenser för deras personliga säkerhet. Medierna har rapporterat om ett ökande antal gripanden och våldsdåd mot hbtj-personer i Nigeria.
- I. Många stats- och regeringschefer, FN-chefer, regerings- och parlamentsföreträdare, EU (bland annat rådet, parlamentet, kommissionen och vice ordföranden/den höga representanten) och åtskilliga internationella personligheter har kraftfullt fördömt lagar som kriminaliserar hbtj-personer.
- J. EU:s samarbete bör gynna AVS-staternas ansträngningar för att utveckla stödjande rättsliga och politiska ramar och undanröja repressiv lagstiftning, politik och praxis samt

stigmatisering och diskriminering som undergräver de mänskliga rättigheterna, ökar sårbarheten för hiv/aids och förhindrar tillgång till förebyggande åtgärder, behandling, vård och stöd beträffande hiv/aids, inbegripet läkemedel, produkter och tjänster för människor som lever med hiv/aids och för de mest riskutsatta befolkningsgrupperna.

- K. Inom Unaid och den globala fonden för bekämpning av aids, tuberkulos och malaria befarar man att homosexuella, bisexuella och transpersoner samt de 3,4 miljoner hivsmittade medborgarna i Nigeria och Uganda kommer att nekas livsviktig sjukvård, och man kräver att ”lagarnas författningenslighet snarast möjligt granskas i ljuset av de allvarliga följderna för folkhälsan och de mänskliga rättigheterna”.
- L. Europaparlamentet betonar att ytterligare kriminalisering av umgänge mellan samtyckande vuxna av samma kön kommer att göra det ännu svårare både att uppnå millennieutvecklingsmålen – särskilt med avseende på jämställdhet och sjukdomsbekämpning – och att nå framgång med utvecklingsramen för perioden efter 2015.
- M. Ett antal medlemsstater, bland annat Nederländerna, Danmark och Sverige, liksom andra länder såsom Förenta staterna och Norge har beslutat att antingen hålla inne bistånd som går till Ugandas regering eller rikta om biståndet från stöd till regeringen till stöd till det civila samhället.
- N. Enligt artikel 96.1 a i Cotonouavtalet kan ett samrådsförfarande inledas i syfte att tills vidare avbryta avtalets tillämpning på parter som inte uppfyller sina skyldigheter på människorättsområdet enligt artiklarna 8.4 och 9.
1. Europaparlamentet beklagar djupt antagandet av de nya lagar som utgör allvarliga hot mot den universella rätten till liv, yttrande-, förenings- och mötesfrihet samt frihet från tortyr och grym, omänsklig och förnedrande behandling. Parlamentet upprepar att sexuell läggning och könsidentitet är frågor som faller under individens rätt till privatliv, som garanteras av internationell rätt och nationella konstitutioner. Parlamentet understryker att jämlikhet för hbtqi-personer är en obestridd del av de grundläggande mänskliga rättigheterna.
 2. Europaparlamentet erinrar om uttalandena från Afrikanska kommissionen och från FN:s kommitté för de mänskliga rättigheterna om att en stat inte har rätt att genom inhemska lagar åsidosätta sina internationella skyldigheter på människorättsområdet.
 3. Europaparlamentet uppmanar Ugandas president att upphäva lagen mot homosexualitet och avsnitt 145 i Ugandas strafflag. Parlamentet uppmanar Nigerias president att upphäva lagen om förbud mot äktenskap mellan personer av samma kön, liksom avsnitten 214 och 217 i Nigerias strafflag, eftersom de kränker internationella människorättsförpliktelser.
 4. Europaparlamentet konstaterar att regeringarna i Uganda och Nigeria genom att underteckna dessa lagar underlåtit att fullgöra en förpliktelse med avseende på respekten för de mänskliga rättigheterna, demokratiska principer eller rättsstatsprincipen enligt artikel 9.2 i Cotonouavtalet.
 5. Europaparlamentet upprepar att dessa lagar faller inom tillämpningsområdet för artikel 96.1a b i Cotonouavtalet om särskilt brådskande fall, det vill säga exceptionella fall av särskilt allvarlig och uppenbar kränkning av de mänskliga rättigheterna och den

mänskliga värdigheten enligt vad som avses i artikel 9.2, vilket därför kräver en omedelbar reaktion.

6. Europaparlamentet uppmanar därför kommissionen att inleda en förstärkt och brådskande politisk dialog enligt artikel 8 på lokal nivå och ministernivå, med en begäran om att inleda samtal senast vid toppmötet mellan EU och Afrika.
7. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen och medlemsstaterna att se över sin strategi för stöd till utvecklingssamarbete med Uganda och Nigeria och att prioritera en omriktning av stödet till det civila samhället och andra organisationer framför ett inställande – även sektorsvis – av stödet.
8. Europaparlamentet föreslår att Afrikanska unionen (AU) tar ledningen och inrättar en intern kommitté som får i uppgift att granska dessa lagar och frågor.
9. Europaparlamentet uppmanar AU:s och EU:s ledare att ta upp dessa lagar under diskussionerna under det fjärde toppmötet mellan EU och Afrika, som ska hållas den 2–3 april 2014.
10. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna, eller den höga representanten med stöd av kommissionen, att överväga riktade sanktioner, såsom inrese- och visumförbud, mot de nyckelpersoner som ansvarar för utarbetandet och antagandet av de båda lagarna.
11. Europaparlamentet erinrar om domstolens dom av den 7 november 2013, X, Y och Z mot Minister voor Immigratie en Asiel (mål C-199–201/12), i vilken domstolen betonar att personer med en viss sexuell läggning som är föremål för lagar som kriminaliserar deras beteende eller identitet kan utgöra en särskild samhällsgrupp med avseende på att bevilja asyl.
12. Europaparlamentet beklagar att de afrikanska nationerna, förutom de allmänt ökande sociala, ekonomiska och politiska svårigheterna, hotas av religiös fundamentalism som i allt större utsträckning sätter sin prägel på samhället, med ödesdigra konsekvenser för individens värdighet, utveckling och frihet.
13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och rådet att ta med ett uttryckligt omnämnande av förbud mot diskriminering på grund av sexuell läggning i ett eventuellt framtida avtal som ersätter Cotonouavtalet, så som parlamentet har krävt vid många tillfällen.
14. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till kommissionen, rådet, Europeiska utrikestjänsten, medlemsstaterna, de nationella regeringarna och parlamenten i Uganda, Nigeria, Demokratiska republiken Kongo och Indien samt presidenterna i Uganda och Nigeria.